

API NYE HOLDBARHEDSPROFILER I DMS VISER HVORNÅR DRIFTSENHEDEN MISTER KVIER OG KØER

STØTTET AF

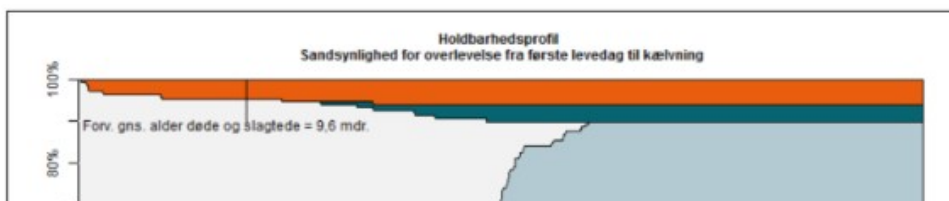
mælkeafgiftsfonden

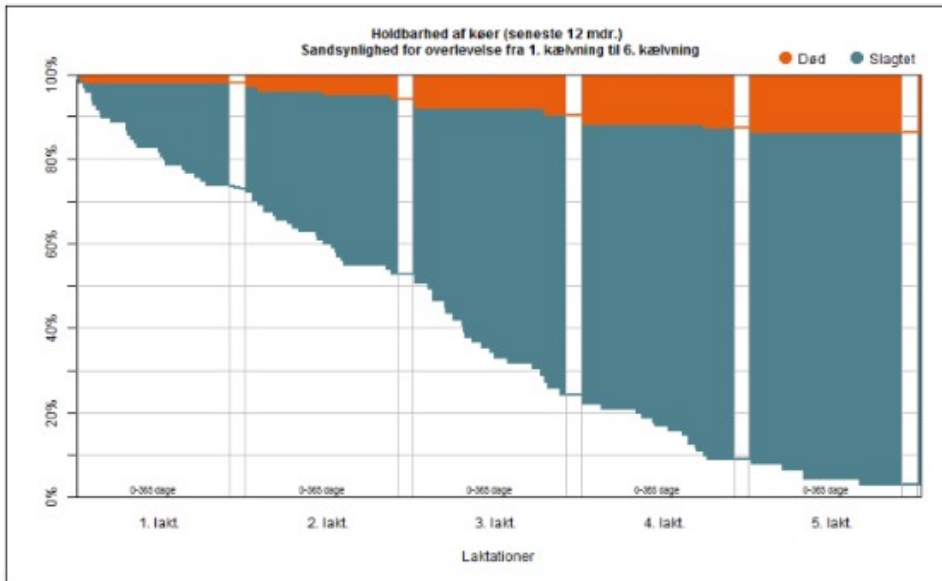
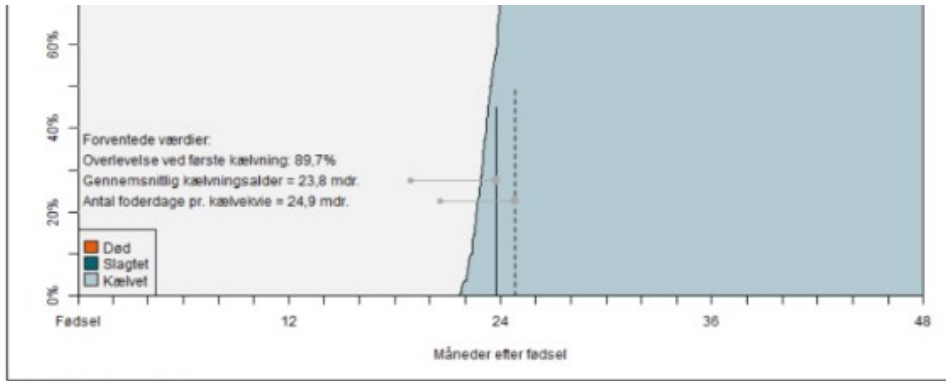
Dyrenes holdbarhed er væsentlig for bedriftens økonomi. Med en ny udskrift i DMS kan man nu både se holdbarhed for køer og kvier i besætningen – og dermed få fokus på eventuelle ugunstige forhold.

DMS er netop blevet opdateret, så der nu findes en Holdbarhedsprofil for køer, i analyseudskriften "Holdbarhed". Den supplerer holdbarhedsprofilen for Kvier, som findes i analyseudskriften "Kvier-Produktion". Holdbarhedsprofilerne viser overlevelse, baseret på de seneste 12 måneders data.

Det viser holdbarhedsprofilerne

Holdbarhed hos køer og kvier kan være svær at beskrive med et enkelt tal. Meningen med de nye holdbarhedsprofiler er at synliggøre holdbarheden mere nuanceret på en valgt driftsenhed. Kvies holdbarhedsprofil viser sandsynligheden for, at en nyfødt kviekalv når frem til kælvning, og samtidig sandsynligheden for om den dør eller slagtes undervejs (figur 1a). Køernes holdbarhedsprofil viser, hvad sandsynligheden er for at en ko afgang, som død eller til slagtning, i forhold til dens alder målt i laktationer, og hvornår det sker indenfor en laktation (figur 1b).

Figur 1a,b. Holdbarhedsprofil for kvier er vist øverst og for køer vist nedenfor

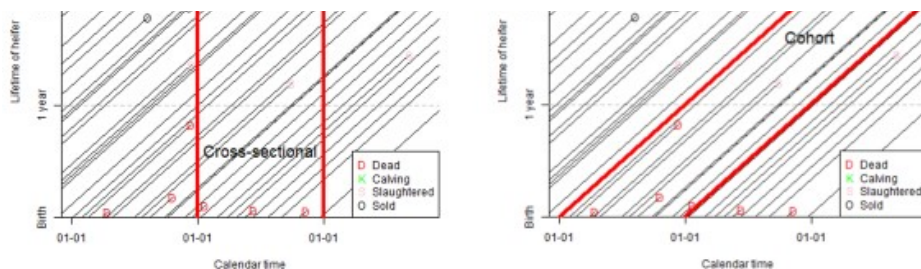
SÅDAN ER PROFILERNE BEREGNET

Beregningerne bag kurverne er baseret på en 'Cross sectional' tilgang (tværsnitsanalyse), som illustreret i figur 2a, hvor man ud fra hændelser i en defineret periode beregner den sandsynlige overlevelse i driftsenheden.

Der anvendes altid de seneste 12 måneder, så det er denne periodes fordeling af dyrene og oplysninger om alder ved slagting eller død, som beregningerne baseres på.

De dyr, som købes til driftsenheden eller sælges, indgår i beregningen i den periode, hvor de befinder sig i driftsenheden. F.eks. vil en kvie, som sælges ved 18 måneder til eksport, indgå som levende (andel af overlevende) indtil 18 måneder, men vil ikke tælle med herefter.

Figur 2a, b. Holdbarhedsprofilerne er opgjort ved en Cross-sectional opgørelse, som vist til venstre, hvor man kigger på tværs af dyrene i en bestemt 12 mdrs. periode. 'Cross-sectional' opgørelsen adskiller sig dermed fra den alternative metode, hvor man følger dyrene, og har hele deres historik med (her kaldet Cohort).

HOLDBARHEDSPROFILER GIVER OVERBLIK

Holdbarhed er dynamisk i besætningen, og her er det værd at holde fokus på, ved hvilken alder eller hvor i laktationen udsætning sker. Holdbarhedsprofilerne hos køer kan bidrage til at se, om der er gunstige eller ugunstige forhold indenfor hver laktation, som giver sig udslag i en lav eller høj udskiftning af køerne.

Hvornår der udsættes køer indenfor laktationen fortæller samtidig noget om besætningens strategi, men tidlig udsætning og død i starten af laktationen er ikke optimalt. At have koen en hel goldperiode for derefter at sætte hende ud først i den efterfølgende laktation vidner om en ikke økonomisk optimal strategi, men nærmere om en nødløsning for den enkelte ko. Burde disse køer have kælvet igen, eller burde de være udsat før sidste goldperiode, baseret på dårlig ydeevne? Eller er det en dårlig overgang og opstart af ny laktation, som gør, at køerne yder for lidt eller må udsættes på grund af skavanker?

Det er vigtigt at se besætningens holdbarhed samlet, og her kan udskrifterne Kvier-Produktion og Holdbarhed kombineres. Hvor Kvier-Produktion viser hvor stort tab der er i kvieproduktionen og hvor tabet opstår, så viser Holdbarhed, hvor længe disse kvier holder som køer.

MULIGHED FOR AT BENCHMARKE PÅ HOLDBARHED

Samtidig med at holdbarhedsprofilerne beregnes, er der afledt flere nøgletal, som er med til at beskrive succesen i opdrætsperioden og i de enkelte laktationer hos køerne.

Hos kvierne er der udviklet et nyt nøgletal kaldet 'Foderdage pr. kælvkvie, mdr.' som lægger foderdage til for de kvier, som er mistet undervejs. Der er lavet benchmark på dette nøgletal, så man kan sammenligne med andre driftsenheder og se om der er et potentiale. Ligeså kan man også benchmarke sig på overlevelse fra 1. levedag til 180 dage, hvor afgang udelukkende sker til død, eller fra 1. levedag til kælvning, hvor slagtning af potentielle kælvkvier indgår.

Alder ved 1. kælvning

Kvier (antal)	Gns.		Spredningen på driftsenhedsgns.		
	Mål	Opnået ^a	Egen driftsenhed	Bedste 25 %	Ringeste 25 %
Alder i mdr. (97)		23,8 *	1,6	1,4	2,2

* Opnået værdi kan afvige lidt fra Nøgletalstjek, fordi periode- og dyrefafgrænsning ikke er identisk

Foderdage pr. kælvkvie

Kvier	Egen driftsenhed		Foderdage, mdr. døde og slagtede kvier		
	Mål	Opnået ^{a+b}	Egen driftsenhed ^b	Bedste 25 %	Ringeste 25 %
Foderdage pr. kælvkvie, mdr.		24,9	1,1	1,3	3,4

Holdbarhed af kvier frem til 1. kælvning (seneste 12 mdr.)

Overlevelse	Egen driftsenhed		Sammenligningsgruppe	
	Mål	Opnået	Bedste 25 %	Ringeste 25 %
Fra 1. levedag til 180 dage (%)		95,3	98,5	93,8
Fra 1. levedag til kælvning (%)		89,7	91,3	81,6

Figur 3. Et nyt element på udskriften Kvier-produktion hedder 'Foderdage pr. kælvkvie' og lægger foderdage på døde og slagtede kvier til kælvkviernes foderdage. Samtidig kan der benchmarkes på overlevelse fra 1. levedag til henholdsvis 180 dage og til kælvning.

For køernes vedkommende er der også lavet overlevelsesnøgletal ud fra holdbarhedsprofilen, som viser, i hvilken laktation og hvornår indenfor laktationen køerne udgår, enten som døde eller som slagtede.

Overlevelse beregnes indenfor hver laktation på

- De første 60 dage i laktationen, hvor der ikke ønskes udsætning
- Fra kælvning frem til næste laktation, for at se hvor stor udskiftningen er indenfor denne laktation

Tabellen vil senere blive udbygget med benchmark.

Overlevelse (seneste 12 mdr.)

	Opnået
Fra 1. kælvning til 60 dage i laktation (%)	90,8
Fra 1. kælvning og frem til 2. kælvning (%)	72,9
Fra 2. kælvning til 60 dage i laktation (%)	92,5
Fra 2. kælvning og frem til 3. kælvning (%)	72,5
Fra 3. kælvning til 60 dage i laktation (%)	88,0
Fra 3. kælvning og frem til 4. kælvning (%)	45,7
Fra 4. kælvning til 60 dage i laktation (%)	86,8
Fra 4. kælvning og frem til 5. kælvning (%)	37,3
Fra 5. kælvning til 60 dage i laktation (%)	87,5
Fra 5. kælvning og frem til 6. kælvning (%)	32,4

Figur 4 Udskriften 'Holdbarhed' indeholder en række nøgletal, som for hvert laktationstrin angiver sandsynligheden for at en nykælvet ko når frem til 60 dage i laktation eller til næste laktation.

HOLDBARHED OG ØVRIGE NØGLETAL

Holdbarhedsprofilerne har en sammenhæng med øvrige nøgletal og bedrifternes fremstillingspris. Det er bl.a. vist i artiklen "Der er økonomi i besætningens holdbarhed." [Læs mere her](#)

Der findes en vejledning til udskriften [her](#)
